

Zienswijze ENGIE op ‘leidraad netwerkbedrijven en alternatieve energiedragers’

Inleiding

ENGIE heeft kennis genomen van de ‘leidraad netwerkbedrijven en alternatieve energiedragers’ (hierna: de leidraad) zoals deze op 24 maart 2020 ter consultatie is gepubliceerd door de Autoriteit Consument & Markt (hierna: ACM). Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren.

Algemeen

ENGIE deelt in grote lijnen de juridische interpretatie van de ACM wat betreft de activiteiten die netwerkbedrijven onder het huidig wettelijk kader vanuit de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet kunnen vervullen in de markt voor alternatieve energiedragers. In dit kader merken wij op dat een netwerkbedrijf – mits onder de juiste voorwaarden – een belangrijke rol kan spelen in het versnellen van de energietransitie. Wij zijn het echter ook eens met de constatering in de leidraad dat netwerkbedrijven de markt moeten faciliteren, en/of slechts tijdelijk vorm moeten kunnen geven, zolang de markt nog niet voldoende is ontwikkeld. De rol van een netwerkbedrijf kan daarom niet oneindig zijn. De enige uitzondering die ENGIE hierop ziet betreft het vervullen van transport(gerelateerde) activiteiten. Het transport van alternatieve energiedragers zal – behoudens bij verticaal geïntegreerde bedrijven – doorgaans namelijk niet (snel) als commerciële activiteit door private partijen worden opgepakt.

Specifieke aandachtspunten

In de leidraad staat de ACM volgens ENGIE niet afdoende stil bij twee vraagstukken. De leidraad wint aan kracht als de hieronder beschreven vraagstukken ook in het document geadresseerd worden.

1. Voorwaarden waaronder een netwerkbedrijf activiteiten mag ontplooiën

De ACM geeft in de leidraad aan dat een netwerkbedrijf een commerciële activiteit slechts zou mogen oppakken indien de markt onvoldoende ontwikkeld is, de activiteit betrekking heeft op infrastructuur, er een synergievoordeel is die ten goede komt aan netbeheer en de markt de activiteit niet efficiënter kan oppakken dan het netwerkbedrijf. Op hoofdlijnen kan ENGIE zich vinden in deze opsomming. Tegelijkertijd menen wij dat in aanvulling hierop een meer concreet kader noodzakelijk is. Dat kader moet duidelijkheid scheppen voor een netwerkbedrijf hoe het activiteiten (niet) mag ontplooiën, maar ook voor private partijen die samenwerking met een netwerkbedrijf overwegen.

Ter illustratie het volgende voorbeeld. Een netwerkbedrijf mag volgens de ACM een rol spelen in aanleg en beheer van een productie- en/ of opslaginstallatie. ENGIE kan zich vinden in dit vertrekpunt. Echter, het is niet duidelijk of daar nog specifieke voorwaarden voor gelden. Een netwerkbedrijf mag naar onze mening nooit voor eigen gewin gaan. Zijn handelen moet dan ook uitsluitend in dienst staan van de ontwikkeling van de markt voor alternatieve energiedragers. Een netwerkbedrijf mag volgens ENGIE in beginsel ook enkel activiteiten ontplooiën als daartoe een duidelijke vraag bestaat in de markt. Ook is niet duidelijk of het een netwerkbedrijf, in het geval een marktpartij een productie- en/ of opslaginstallatie wil bouwen, is toegestaan om in dergelijke projecten te participeren. In hoeverre kan een netwerkbedrijf bijvoorbeeld in een dergelijk project een aandeel verkrijgen/ stuk financiering op zich nemen als dit noodzakelijk blijkt te zijn voor de realisatie van dat project. Volgens ENGIE kan een dergelijke betrokkenheid van een netwerkbedrijf bijdragen aan de ontwikkeling van een gezonde en effectieve markt voor alternatieve energiedragers. Tegelijkertijd is het ook mogelijk een breed gedragen draagvlak op te kunnen bouwen en kennis te borgen en te delen.

Kaders vanuit het Europees recht gegeven door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ-EU) en de Europese Commissie (hierna: de Commissie) kunnen volgens ENGIE behulpzaam zijn bij het vormgeven van de voorwaarden. Hierbij merkt ENGIE op dat volgens vaste rechtspraak van het HvJ-EU en diverse leidraden van de Commissie – al dan niet met in acht name van bepaalde voorwaarden – beperkingen uit het Europees recht ter zijde kunnen worden geschoven wanneer de beoogde maatregel en/of constructie weliswaar in beginsel in strijd moet worden geacht met het Europees recht, maar tegelijkertijd wel bevorderlijk is of effectief bijdraagt aan verbetering van het milieu, zoals dat één van de hoofddoelstellingen is van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. *Wanneer mag een netwerkbedrijf (niet langer) actief zijn*

In de leidraad gaat de ACM niet specifiek in op de vraag wanneer een markt voor alternatieve energiedrager(s) zich voldoende heeft ontwikkeld en een netwerkbedrijf niet langer activiteiten mag ontplooiën. Er ontbreekt een nadere uitleg over a) de wijze waarop deze toets vormgegeven moet worden en b) het toetsingsmoment zelf. Deze duiding is echter zeer belangrijk omdat het zowel perspectief biedt voor de netwerkbedrijven als ook voor de andere marktpartijen. ENGIE is zich ervan bewust dat de markten voor alternatieve energiedragers die centraal staan in de leidraad zich in verschillende ontwikkelstadia bevinden en zich ook ieder verschillend zullen ontwikkelen. Ook kunnen de gehanteerde toetsingscriteria verschillend zijn vanwege bepaalde karakteristieken van een markt. Een 'one size fits all' aanpak leent zich niet goed voor het bieden van een oplossing. ENGIE pleit er wel voor om periodiek – één keer in de zoveel jaren – te toetsen hoe een markt zich heeft ontwikkeld. Op basis daarvan kan besloten worden of het een netwerkbedrijf langer is toegestaan om activiteiten te ontplooiën op een markt voor één of meer alternatieve energiedragers. De toets moet daarbij door een onafhankelijke partij en met een duidelijk uitgeschreven toetsingskader uitgevoerd worden.

Tot slot

Voor zover de ACM de mening is toegedaan dat de hierboven genoemde vraagstukken niet thuishoren in de leidraad merkt ENGIE het volgende op. Recent is de kabinetsvisie waterstof en de routekaart groen gas gepubliceerd. Op korte termijn start de Rijksoverheid ook een consultatie van de herziene Warmtewet. Wij zijn van mening dat deze ontwikkelingen een goede aanleiding vormen om met marktpartijen en wetgever na te denken hoe genoemde vraagstukken ingevuld kunnen worden (zowel binnen de leidraad als binnen toekomstig beleid). ENGIE neemt graag deel aan deze dialoog.

*****

Zwolle, 28 april 2020